

Betreft: Zienswijze consultatie wijziging Omgevingswet – vervanging omgevingswaarde stikstof

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief breng ik een zienswijze in op het wetsvoorstel tot wijziging van de Omgevingswet, waarbij de wettelijke stikstof-omgevingswaarde wordt geschrapt en vervangen door een programmaverplichting.

Kern van de zienswijze

Het voorliggende voorstel voldoet niet aan de voorwaarden voor effectiviteit, juridische houdbaarheid of transparantie. De wet biedt geen zekerheid over daadwerkelijke reductie, schrapt toetsbare normen en laat belangrijke inhoudelijke en juridische vragen onbeantwoord. De voorgestelde aanpak is daarmee strijdig met zowel de Europese verplichtingen (Habitatrichtlijn) als met recente rechterlijke uitspraken (o.a. PAS-jurisprudentie, Greenpeace/Staat).

Juridische bezwaren

- **Schrappen van omgevingswaarden:** Door het laten vervallen van artikel 2.15a Omgevingswet verdwijnen toetsbare en afdwingbare normen. Daarvoor in de plaats komt een programmaverplichting die enkel inzet op emissiereductie in 2035, zonder bindende tussendoelen of juridisch harde borging.
- **Strijd met EU-recht en jurisprudentie:** De Habitatrichtlijn vereist tijdige, effectieve en verifieerbare maatregelen om instandhoudingsdoelen te bereiken. Een open norm ("aanzienlijke reductie") zonder bindende indicatoren is onvoldoende. Het risico is groot dat rechterlijke toetsing de uitvoerbaarheid van het programma alsnog ondermijnt.
- **Vergunningverlening blijft onzeker:** Het schrappen van de KDW als wettelijke norm lost de bestaande impasse niet op. Zolang additionaliteit van maatregelen niet vooraf, juridisch verankerd en transparant is vastgesteld, blijft er geen robuuste basis voor vergunningverlening.

Bestuurlijke en uitvoeringsproblemen

- **Onduidelijke rolverdeling:** Het voorstel suggereert dat de lasten uitsluitend bij het Rijk liggen, maar feitelijk zullen provincies en omgevingsdiensten het zwaartepunt dragen. Capaciteit, middelen en bevoegdheden worden echter niet geregeld.
- **Gebrek aan borging en bijsturingsplicht:** Zonder harde sector- en tussendoelen ontbreekt een mechanisme om tijdig bij te sturen bij achterblijvende resultaten. Dit vergroot het risico dat natuurdoelen wederom niet gehaald worden.
- **Geen integrale koppeling:** De voorgestelde programmatiek sluit niet goed aan bij andere verplichtingen, zoals de Natuurherstelverordening en de Kaderrichtlijn Water. Dat leidt tot fragmentatie en bestuurlijke dubbeling.

Ecologische bezwaren

- **Emissie ≠ depositie:** De focus op nationale emissiereductie negeert de noodzaak om depositie op gevoelige Natura 2000-habitats substantieel te reduceren. Zonder gebiedsgerichte sturing blijven ecologisch kritieke hotspots onbeschermd.
- **Ontbreken van herstelmaatregelen:** Het programma borgt geen aanvullende ecologische herstelmaatregelen (hydrologie, bufferzones, beheer). Hierdoor wordt de vereiste resultaatszekerheid voor natuurherstel niet gehaald.

Conclusie en verzoek

Dit wetsvoorstel biedt geen adequate oplossing voor de stikstofproblematiek en zal, indien ongewijzigd, leiden tot nieuwe juridische en bestuurlijke impasses. Ik verzoek u daarom dringend om:

1. Wettelijk verankerde sectorale emissieplafonds en bindende tussendoelen op te nemen.
2. Een gebiedsgerichte depositiesturing met toetsbare resultaatsindicatoren wettelijk te borgen.
3. Een bijsturingsplicht met vooraf vastgestelde aanvullende maatregelen vast te leggen.
4. Provincies en uitvoeringsdiensten structureel te voorzien van middelen, capaciteit en bevoegdheden.
5. Volledige afstemming met Europese verplichtingen (Habitatrichtlijn, Natuurherstelverordening) en nationale programmering (NPLG, KRW) te realiseren.

Zonder deze verbeteringen is het wetsvoorstel niet effectief, juridisch kwetsbaar en ecologisch onvoldoende.